

58 **שֶׁתִּקְרָא** – תהיה בעלת מום, ותיפסל להקרבה, ותימכר ויקח  
 59 בדמיה חטאת אחרת. **וְאִי** – ואם כדברך שדין המשנה מתייחס רק  
 60 ל**פְּעֻלַת מוֹם**, כיצד שייך לומר 'תרעה עד שתסתאב', **וְהָא מַסְתַּאבֵּא**

61 **וְכַיִּמְכַר** – והלא היא כבר בעלת מום. אלא בהכרח שדין זה מתייחס  
 62 לחטאת שעברה שנתה, וכשם שהדין 'תרעה עד שתסתאב' מתייחס  
 63 לחטאת שעברה שנתה, כך יש לפרש שהדין 'תמות' מתייחס לחטאת  
 64 שעברה שנתה, וקשה מכאן על ריש לקיש, הסובר שחטאת שעברה  
 65 שנתה תרעה.

66 רבה מיישב את התירוץ האמור. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבְהוּ, הַכִּי**  
 67 **קְאָמַר (תַּנָּא) –** כך יש לפרש את דברי המשנה לפי שיטת ריש לקיש,  
 68 חטאת **שֶׁאֲבָרְהָ וְנִמְצָאָתָא** כשהיא **פְּעֻלַת מוֹם עֹזְבֵר**, שאי אפשר  
 69 להקריבה כעת, אולם אינה נפסלת לגמרי להקרבה אלא בעודה  
 70 במומה, וכשעבר מומה כשירה. וכן אי אפשר למוכרה כעת [ולקנות  
 71 בדמיה חטאת אחרת], שאין בהמת קדשים נמכרת על מום עובר. ועל  
 72 אופן זה אומרת המשנה, שאם לאחר ש**כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים** בקרבן אחר,  
 73 הרי זו מתה, ואם הנידון הוא קודם ש**כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים** בקרבן אחר,  
 74 תרעה הבהמה עד ש**תִּקְרָא** כּמוֹם קָבוֹעַ, ותיפסל לגמרי להקרבה,  
 75 ולאחר מכן תימכר ויקח בדמיה חטאת אחרת.

76 רבא מקשה על תירוץ הגמרא וביאורו של רבה: **אָמַר רַבְהוּ, שְׁתִּי**  
 77 **תְּשׁוּבוֹת** [-קושיות] פְּדָבְרַי, **חֲדָא, דְאָם בְּגַן** שמדובר בבעלת מום  
 78 עובר, מדוע אמר התנא 'תרעה עד שתסתאב', והלא 'יִשְׁמוֹר'  
 79 [-ימתין] מִיַּעַי לִיהּ לְמִתְנִי – היה צריך התנא לשנות, והיינו שדין  
 80 הבהמה הוא שצריך להמתין אולי המום יחפך למום קבוע, ותימכר.  
 81 וְעוֹד יש להקשות, מאחר ולפי דברי רבה, דיני המשנה המבוארים  
 82 בסיפא [תמות' ותרעה עד שתסתאב] נאמרו רק על חטאת שאבדה  
 83 ונמצאת בעלת מום, אם כן, דין חטאת **שֶׁעִיְבַרְהָ שְׁנַתָּה לְמָאן**  
 84 **הַלְּכְתָּא קַתְנִי** – לאיזה צורך הוזכר במשנה, והלא אין המשנה  
 85 מבארת שום דין לאופן זה.

86 הגמרא מביאה תירוץ אחר ליישב את דברי ריש לקיש עם המשנה.  
 87 מתרצת הגמרא: **אָלֵא אָמַר רַבְהוּ, מַה** ששנינו 'ושעיברה שנתה  
 88 ושאבדה ונמצאת בעלת מום', **הַכִּי קַתְנִי** – כך היא כוונת המשנה,  
 89 חטאת שעברה שנתה **וְאֲבָרְהָ**, ונמצאת לאחר מכן כשהיא תמימה,  
 90 או חטאת שאבדה ונמצאת לאחר מכן כשהיא פְּעֻלַת מוֹם, בשני  
 91 אופנים אלו הדין הוא כך, אחר ש**כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים** בקרבן אחר, הרי  
 92 היא מתה. אולם קודם ש**כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים** בקרבן אחר, תרעה עד  
 93 ש**תִּקְרָא**, ותימכר ויקח בדמיה חטאת אחרת. והיינו, שהאופנים  
 94 המבוארים במשנה שדין הבהמה למיתה, הם דווקא באופן שיש  
 95 לבהמה שתי ריעותות [-חסרונות], כגון שעברה שנתה וגם אבדה,  
 96 וכן אבדה ונמצאת בעלת מום. אבל אם יש לה רק ריעותא אחת, כגון  
 97 שעברה שנתה בלבד, דינה לרעה. וריש לקיש דיבר באופן שיש  
 98 לבהמה רק חדא לריעותא, שעברה שנתה, ולכן אמר שדינה לרעה.

99 לפי דברי רבא, התבאר במשנה שני אופנים בענין חטאת שאבדה,  
 100 עברה שנתה, ויאבדה, ואבדה ונמצאת בעלת מום. הגמרא מבארת  
 101 מדוע הוצרך התנא לשנות שני אופנים באבידה. מבארת הגמרא:  
 102 **וְצָרִיךְ לְמִיתְנִי אִם אֲבָרְהָ, גָּבִי פְּעֻלַת מוֹם**, דהיינו 'אבדה ונמצאת  
 103 בעלת מום', [ונגי עֲבָרָה שְׁנַתָּה, דהיינו 'עברה שנתה ואבדה']. דָּא  
 104 תַּנָּא 'אבדה' רק גְּבִי חטאת שֶׁעִיְבַרְהָ שְׁנַתָּה, הוּא אִמְינָא שדווקא  
 105 הָתָם הוּא דְמַהֲנִיָּא לָהּ – שמועיל לה מה שאבדה (בנוסף לכך  
 106 שעברה שנתה) להביאה לידי מיתה, משום דְּלֵא חֲזִיא [-אינה  
 107 ראויה] לְמִילְתָּה – לדבר שלשמו הופרשה, שהרי חטאת שעברה  
 108 שנתה, אינה ראויה להקרבה כלל [אף אילו לא אבדה]. אָבֵל חטאת  
 109 שאבדה ונמצאת פְּעֻלַת מוֹם, דָּא לֵא מוּמָא, חֲזִיא – שאילו היה המום  
 110 שבה היא ראויה להקרבה, אִמָּא – הייתי אומר שלא תַתְנִי לִיהּ –  
 111 לא יועיל לה מה שאבדה להביאה לידי מיתה. שמאחר ואילו  
 112 המום שבה היא ראויה להקרבה, היה מקום לומר שהמום אינו אלא  
 113 פסול חסרון בלבד, ומכיון שנמצאה קודם שכיפרו הבעלים בקרבן  
 114 אחר, לא תלך למיתה אלא תימכר ויפלו דמיה לנדבה, לפיכך  
 115 השמיענו התנא, שבכל אופן שאבדה, ויש שתי ריעותות [-חסרונות],  
 116 דינה למיתה.

1 וכן לא נִהְיִינוּ ממנה מדרבנן, ואולם לא מוּעָלִין בה, כלומר אם נהנה  
 2 ממנה בשוגג, אינו חייב להביא על כך קרבן אשם מעילות. שמאחר  
 3 והיא עצמה אינה ראויה להקרבה, וכן דמיה אינם ראויים לקרבן  
 4 אחר, פקעה קדושתה.

5 **וְאִם עַד שֹׁלָא –** אם עדיין לא כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים בקרבן אחר, תרעה  
 6 עד ש**תִּקְרָא** – שיפול בה מום, ותיפסל להקרבה, ולאחר מכן  
 7 תימכר, ויביא בדמיה חטאת אֲחֵרַת להתכפר בה. וְעוֹשֶׂה תְמוּדָה –  
 8 אם המיר אותה בהמה אחרת, חלה קדושה על תמורתה, שמאחר  
 9 ועתידימ דמיה לביקרב, יש בה קדושה, ותמורתה קדושה אף היא.  
 10 ומוּעָלִין בָּהּ – הנהנה ממנה בשוגג, חייב קרבן מעילה, שהרי יש בה  
 11 קדושה, מהטעם שהתבאר.

גמרא

13 הגמרא מקשה על אופן סידור חמשת החטאות במשנה. מקשה  
 14 הגמרא: **מַאי מִשְׁמָא לֵא תְנִי לְהוּ גְבִי הַדֵּד –** מדוע לא שנה התנא  
 15 את כל חמשת החטאות המתוות יחד, [אָלֵא פְּלִגֵּי לָהּ – חילק אותם  
 16 לשני חלקים, שברישא שנה 'ולד חטאת, תמורת חטאת, וחטאת  
 17 שמתו בעליה'. ובסיפא שנה 'עברה שנתה, ואבדה ונמצאת בעלת  
 18 מום'].

19 מתרצת הגמרא: החטאות המוזכרות ברישא, דהיינו 'ולד חטאת,  
 20 תמורת חטאת, וחטאת שמתו בעליה, פְּסִיקָא לִיהּ – דינם פסוק  
 21 לגמרי, שבכל אופן דינם למיתה, בין אם כיפרו הבעלים בקרבן אחר  
 22 ובין אם לא. ואילו החטאות המוזכרות בסיפא, דהיינו 'עברה שנתה,  
 23 ואבדה ונמצאת בעלת מום', לא פְּסִיקָא לִיהּ – אין דינם פסוק לגמרי,  
 24 שדווקא לאחר שכיפרו הבעלים באחרת דינם למיתה, אבל קודם  
 25 שכיפרו הבעלים, ימכרו ויביאו קודם מדיחין חטאות אחרות. ומאחר  
 26 וחלוק דין החטאות אלו מגאלו, חילקם התנא לשני חלקים.

27 משנתנו שנויה כלשונה גם במסכת מעילה (ז). הגמרא מקשה על  
 28 כפילות זו. מקשה הגמרא: **לְמַה לִּי לְמִיתְנִייה גְּבִי מְעִילָה, וְלְמַה לִּי**  
 29 **לְמִיתְנִייה גְּבִי תְמוּדָה** – מדוע שנה התנא את משנתנו גם במסכת  
 30 מעילה וגם כאן במסכת תמורה. מתרצת הגמרא: מאחר ובמשנה  
 31 מוזכר גם דין השייך למסכת תמורה, דהיינו אם עושים תמורה או  
 32 לא, וגם דין השייך למסכת מעילה, דהיינו אם מועלים בהם או לא,  
 33 לפיכך תַּנָּא הַבָּא – שנה התנא כאן את הדין השייך לתְמוּדָה, וְאִידי  
 34 דְתַנָּא – ומכיון שהוצרך לשנות במשנה כאן את דין התְמוּדָה, תַּנָּא  
 35 גַּמִּי – שנה כאן גם את דין אלו החטאות לענין מְעִילָה. וְאִידי דְתַנָּא  
 36 גְּבִי מְעִילָה להשמיענו את דין אלו החטאות לענין מְעִילָה, תַּנָּא גַּמִּי  
 37 – שנה שם גם את דין התְמוּדָה, דהיינו אם עושים תמורה או לא.  
 38 במשנה התבאר דינה של חטאת שעברה שנתה, שהולכת למיתה.

39 הגמרא מביאה את דברי ריש לקיש בענין זה: **אָמַר רִישׁ לְקִישׁ,**  
 40 **חַטָּאת שְׁעִיְבַרְהָ** [-עברה] שְׁנַתָּה, רַואִין אוֹתָהּ בכל מקום שבו היא  
 41 נמצאת, פְּאִילוּ היא עוֹמַדַת בַּבַּיִת הַקְּבֻרוֹת, שאין הכהן יכול  
 42 להיכנס אחריה לשוחטה, כלומר אינה ראויה להקרבה, וְרֵזְעָה עד  
 43 שתהיה בעלת מום, ותימכר, ויקחו בדמיה עולות נדבה לקיץ המזבח.  
 44 הגמרא מקשה על דברי ריש לקיש: תַּנָּן, חטאת שֶׁעִיְבַרְהָ שְׁנַתָּה, וכן  
 45 חטאת שאבדה ונמצאת כשהיא פְּעֻלַת מוֹם, אִם הנידון הוא לאֲחֵר  
 46 שְׁכִיפְרוּ הַבְּעָלִים בקרבן אחר, מתה. הרי מבואר בדברי המשנה,  
 47 שחטאת שעברה שנתה, וכבר כיפרו הבעלים בקרבן אחר, דינה  
 48 למיתה. ואילו בדברי ריש לקיש מבואר, שבכל אופן דינה לרעה,  
 49 שהרי לא חילק בדבריו. ואם כן, משנה זו היא תְּיֻבְבָתָא דִּישׁ לְקִישׁ.  
 50 מתרצת הגמרא: **אָמַר לָךְ רִישׁ לְקִישׁ, כִּי קַתְנִי (רישא) –** מה ששנינו  
 51 במשנה מתה, אין הכוונה לחטאת שעברה שנתה, אלא כוונת  
 52 המשנה רק אֲאֲבָרְהָ – על דין חטאת שאבדה ונמצאת פְּעֻלַת מוֹם,  
 53 שבה הדין הוא שאם הנידון הוא לאֲחֵר שְׁכִיפְרוּ הַבְּעָלִים בקרבן  
 54 אחר, הרי זו תְּמוּת.  
 55 הגמרא מקשה על תירוץ זה. מקשה הגמרא: **אִי הָכִי –** אם כדברך,  
 56 **אִימָא סִיפָא –** אמור ולמד את הסיפא של המשנה, ששנינו שאם  
 57 הנידון הוא עד שֹׁלָא כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים בקרבן אחר, תרעה עד

המשך ביאור למס' תמורה ליום ראשון עמ' א

1 שנינו במשנתנו: **אמר רבי שמעון לא נחלקו על ולד ולד שלמים כו'**  
 2 **שלא יקרב, על מה נחלקו על הולד.** דנה הגמרא בדבריה: **איבעיא**  
 3 **להו - הסתפקו בני הישיבה, היכי קתני איך יש לשנות את דברי רבי**  
 4 **שמעון.** האם כוונתו **שלא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על ולדות**  
 5 **הולדות לומר שלא יקרבו אלא לדברי הכל יקרבו,** ורק בולד עצמו  
 6 **נחלקו. או דילמא כך הוא פירוש דבריה, לא נחלקו רבי אליעזר**  
 7 **לחכמים על ולדות הולדות לומר שיקרבו, אלא לדברי הכל לא**  
 8 **יקרבו, ורק בולד עצמו נחלקו.** ובסמוך יבואר הטעם לחילוקים אלו.  
 9 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בשני צדדים אלו: **אמר רבה,**  
 10 **מסתברא לפרש בדברי רבי שמעון, שלא נחלקו בולדות הולדות**  
 11 **שלא יקרבו אלא לדברי הכל יקרבו. ומאי טעמא של רבי שמעון,**  
 12 **משום דעד כאן לא פליגי רבי אליעזר עליה דרבנן אלא בולה,**  
 13 **ומשום הגזירה שמא יגדל עדרים עדרים, אבל ולד ולד אקרא**

14 **בעלמא הוא - מקרה רחוק הוא שישהה אדם את שלמיו עד שיוולד**  
 15 **מהם ולד וישהה גם את הולד עד שיוולד גם ממנו ולד, ועל כן לא**  
 16 **גזרו בו חכמים שמא יבוא להשהות את קדשיו כדי לגדל מהם עדרים**  
 17 **עדרים.**  
 18 **ורבי יהושע בן לוי אמר, כך אמר רבי שמעון, לא נחלקו רבי**  
 19 **אליעזר וחכמים בולדות הולדות שיקרבו, אלא לדברי הכל לא**  
 20 **יקרבו. מאי טעמא שמודים בזה חכמים, משום שעד כאן לא פליגי**  
 21 **רבנן עליה דרבי אליעזר אלא בולה, וסברו שאין לחשוש שמא**  
 22 **מתוך כך שנכשירו להקרבה יבואו להשהות קדשים כדי לגדל מהם**  
 23 **עדרים עדרים, אבל ולד ולד, מתוך (מעשיה) [מעשיין] שהשהה גם**  
 24 **את הולד עד שהוליד אף הוא ולד ניבדת מהשבת דלגדל קא בעי**  
 25 **ליה - שהשהה את השלמים כדי לגדל מהם עדרים עדרים, ועל כן**  
 26 **יש לגזור עליו כדי שלא יבואו להשהות קדשים.**

המשך ביאור למס' תמורה ליום חמישי עמ' א

1 **ואי תני אבדה' רק נבי בעלת מום, הייתי סבור לומר שדווקא התם**  
 2 **הוא דמהניא לה מה שאברה, להביאה לידי מיתה, משום דלא תוּיָא**  
 3 **להקרבה לשום קרבן. אבל 'עֵיבָרָה שְׁנֵתָה', דְחֵיבָא לְהַקְרִיבָה בתורת**  
 4 **קרבן אחר הכשר למעלה מכן שנה [ואילולי הופרשה לשם חטאת],**  
 5 **אִימָא - הייתי אומר שלא תהני לה אברה להביאה לידי מיתה,**  
 6 **צְרִיבָא - לכך הוצרך התנא להשמיענו את דין 'אבדה' בשני**  
 7 **האופנים.**  
 8 **התבאר בדברי רבא, שמה ששינו במשנה 'שעברה שנתה', היינו**  
 9 **דווקא באופן שלאחר מכן אבדה, ואבידה זו מביאה אותה לידי**  
 10 **מיתה. הגמרא מקשה על כך. מקשה הגמרא: ומי - וכי יתכן שאמר**  
 11 **רבא הני, שבהמה שנפסלה [כגון שעברה שנתה] ולאחר מכן אבדה,**  
 12 **מועילה האבידה להביאה לידי מיתה. והאמר רבא, אבידה דלילה**  
 13 **לא שְׁמָה אבידה - בהמה שאבדה בלילה, והפריש אחרת תחתיה,**  
 14 **אין שמה 'אבודה'. שמאחר ובלילה אינה ראויה להקרבה, והיא**  
 15 **נמצאה ביום שלמחרת, אין שמה 'אבודה', ואינה הולכת למיתה,**  
 16 **אלא אם כיפרו בעליה בקרבן אחר, זו תלך לרעה. ורבא בא לחדש**  
 17 **בכך, שאף לשיטת רבי במשנה להלן (ע"פ), הסובר שבהמה שאבדה,**  
 18 **אף אם נמצאה קודם שכיפרו הבעלים באחרת, דינה למיתה [אם]**  
 19 **כיפרו בעליה באחרת], מכל מקום מודה הוא באבודת לילה שאינה**  
 20 **מתה, מאחר ואין עליה שם 'אבודה'. ולמדנו מדברי רבא, שבהמה**  
 21 **שאבדה בזמן שהיתה כבר פסולה להקרבה, אין אבידתה מביאתה**  
 22 **לידי מיתה. ואם כן קשה מדוע עברה שנתה ואבדה, דינה למיתה.**  
 23 **מתרצת הגמרא: לא דמי - אין דומה דין עברה שנתה ואבדה,**  
 24 **לאבדה בלילה. שהרי אבידה דלילה - בהמה שאבדה בלילה, לא**  
 25 **תוּיָא - אינה ראויה לא לגופה להקרבה, ולא לדמי - למוכרה**  
 26 **ולהקריב בדמיה אחרת, שהרי אין מקריבים קרבנות בלילה. ומכיון**  
 27 **שבזמן אבידתה לא היתה ראויה כלל, אין אבידתה מביאה אותה**  
 28 **לידי מיתה, ורועה. אבל הא - זאת שעברה שנתה, נהי דלגופה לא**  
 29 **תוּיָא - אמנם היא עצמה כבר אינה ראויה להקרבה, אבל מכל מקום**  
 30 **לדמי תוּיָא - ראויה היא [קודם שאבדה] להימכר, ויקריבו בדמיה**  
 31 **אחרת. לפיכך אינה פסולה באופן גמור, ומועילה אבידתה להביאה**  
 32 **לידי מיתה.**  
 33 **לעיל התבארה דעת רבא, שדווקא באופן שיש שתי ריעותות**  
 34 **[חסרותות], דין הבהמה למיתה. הגמרא מקשה על כך: תני (יומא סב)**  
 35 **לענין שני השעירים של יום הכיפורים, אם מת השעיר שעלה עליו**  
 36 **הגורל לעזאזל, יקח שני שעירים אחרים ויגריל עליהם, וזה שעלה**  
 37 **עליו הגורל לעזאזל, ישלח לעזאזל, ומתוך השנים שעלה עליהם**  
 38 **הגורל לה' [מהזוג הראשון ומהזוג השני], האחד יקרב לחטאת,**  
 39 **והשעיר השני אינו ראוי להקרבה, שהרי כבר הקריבו את הראשון,**  
 40 **לכן ירעה עד שיקטאב - יפול בו מום, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה**  
 41 **- ישתמשו בדמיו לקנות בהמות לעולה, להקריב במזבח כשהוא**

42 פנוי. והטעם שאין דינו למיתה, כדן חטאת שכיפרו בעליה בקרבן  
 43 אחר, הוא לפי [מ-שום] שאין חטאת הציבור שכיפרו הציבור  
 44 בחטאת אחרת, מתה, אלא רועה. מדייקת הגמרא: במשנה מבואר  
 45 שדווקא משום שהשעיר הוא חטאת הציבור, אינו הולך למיתה, הא  
 46 חטאת היחיד באופן זה מתה, ולהלן יתבאר כיצד קשה מכאן על  
 47 רבא.  
 48 הגמרא מקדימה לבאר את דברי המשנה ביומא, איזה שעיר קרב,  
 49 ואיזה רועה, ולפי זה להקשות על רבא: ואמר רבי יוחנן (שם סד), אין  
 50 הכהן מקריב את השעיר הנותר מהזוג הראשון, שהרי בעלי חיים  
 51 נדחין, כלומר שייך דיחוי בקרבן אף כאשר הוא חי, ומכיון שמת  
 52 השעיר לעזאזל שבזוג הראשון, נדחה חבירו לעולם. וכשהוא  
 53 [הכהן] מתכפר - מקריב את השעיר לחטאת, בשעיר השני שבזוג  
 54 השני הוא מתכפר, ואיך קמא - השעיר השני הנותר מהזוג  
 55 הראשון, הנה ליה פי - הרי הוא כמו חטאת שעברה שנתה,  
 56 שנדחית מהקרבה, ואף הוא נדחה מהקרבה מחמת שמת חבירו.  
 57 ומעמא הציבור - ומבואר במשנה שדווקא משום שהשעיר הוא  
 58 חטאת ציבור, אינו הולך למיתה אלא לרעה, הא חטאת היחיד  
 59 באופן זה, מתה, ואף על פי שלא אבדה, ויש בה רק ריעותא אחת,  
 60 שנדחתה מהקרבה, כגון שהתכפרו בעליה באחרת [כמו השעיר לה'  
 61 שנדחה בשעה שמת חבירו], מכל מקום דינה למיתה, מאחר וכיפרו  
 62 בעליה באחרת. ומבואר כאן, שאף כאשר יש רק ריעותא אחת, דין  
 63 הבהמה למיתה, וקשה על רבא, הסובר שדווקא כשיש שתי  
 64 ריעותות, הבהמה הולכת למיתה.  
 65 מתרצת הגמרא: אמר לך רבא, באמת אף באופן שהקרבו נדחה  
 66 ובעליו התכפרו באחר, דינו למיתה, אף בלא אבידה. ומה שתייצנו  
 67 לעיל שבמשנה מדובר בעברה שנתה ואבדה, לא היה זה אלא  
 68 לשיטת ריש לקיש [הסובר שעברה שנתה ואבדה, לא היה זה אלא  
 69 לא סובר כן, אלא בדחייה לבד דינו למיתה. ואף על פי שבמשנה  
 70 שנינו שאבדה ונמצאת בעלת מום מתה, ומשמע שאבדה לחד לא  
 71 מביא אותה לידי מיתה, אין להקשות משם, משום שדחיין לחד  
 72 ואבודין לחד - יש לחלק בין קרבן שנדחה לבין קרבן שאבד.  
 73 שדווקא לענין קרבן שנדחה, די בזה שנדחה כדי להביאו לידי מיתה,  
 74 אף אם אבד. אולם לענין קרבן שאבד, בזה לא די, ואין דינו  
 75 למיתה אלא אם כן יש בו שתי ריעותות. מבררת הגמרא: מאי טעמא  
 76 - מהו טעם החילוק בין דחויים לאבודים. מבארת הגמרא: אבודין -  
 77 קרבנות שאבדו, דעתיה עליהון דילמא משתבחין - דעתו עליהם  
 78 שמא ימצאו, ולכן אין די בזה שאבדו כדי להביאם לידי מיתה. אבל  
 79 דחויין - קרבנות שנדחו מהקרבה, לא הדין מתחויין - אינם חוזרים  
 80 עוד לעולם להיות ראויים להקרבה, ולפיכך די בזה שנדחו, כדי  
 81 להביאם לידי מיתה.

אחרים וואותם אחרים אין מכירים בה, דאִיבא דתוֹי לָהּ – שיש  
 אנשים שרואים אותה, לֹא הוּיָא אַבּוּדָה, מאחר ויש שרואים אותה,  
 אף על פי שאין מכירים בה שהיא של פלוני.  
 או דילמָא שזה לא בדווקא, אלא כוונתו היא שאף אם היתה הבהמה  
 אַחוּרֵי תְּדַלֵּת, דאי מהדר אפיה תוֹי לָהּ – שאם היה מחזיר את פניו  
 לשם היה רואה אותה, אף על פי כן הוּיָא אַבּוּדָה, וְכָל שָׂבֵן אִם  
 היתה אַבְרָא דְלֹא קָתוּי לָהּ – שאין הבעלים רואה אותה כלל,  
 שנחשבת היא 'אבודה'. מסיקה הגמרא: תִּיקוּ – תעמוד שאלה זו  
 בספק, שלא נפשטה.  
 הגמרא מביאה נידון נוסף בענין חטאת שאבדה: אִמְר רב פפא,  
 (גמרינן) [פשיטא לוי] באופן שהיתה הבהמה אַבּוּדָה מִמְּנוּ –  
 מהבעלים, וְלֹא [אַבּוּדָה] מְרוּעָה – מהרועה שלה, שהרועה היה  
 מכיר בה, שֶׁלֹא הוּיָא אַבּוּדָה. וְכָל שָׂבֵן אִם היתה אַבּוּדָה מְרוּעָה,  
 וְלֹא אַבּוּדָה מִמְּנוּ – מבעליה, שאינה נחשבת 'אבודה'.  
 אולם מסתפק רב פפא, באופן שהיתה הבהמה אַבּוּדָה מִמְּנוּ  
 ומְרוּעָה, וְאִתְּד בְּסוּף הָעוֹלָם מְכִיר בָּהּ שהיא החטאת, מאי, האם  
 מאחר והיא אבודה ממנו ומרועה, היא נחשבת 'אבודה', או  
 שמאחר ויש אדם אחד בסוף העולם שמכיר בה, אינה נחשבת  
 'אבודה'. מסיקה הגמרא: תִּיקוּ.  
 התבאר לעיל, שלדעת חכמים אם נמצאה החטאת האבודה קודם  
 שכיפרו הבעלים באחרת, הרי זו רועה. אולם אם נמצאה לאחר  
 כפרת הבעלים באחרת, הרי זו מתה. הגמרא מביאה ספק בענין זה:  
 בְּעֵי רב פפא, אַבּוּדָה [ונמצאת] בְּכּוֹס – חטאת שאבדה והפריש  
 אחרת תחתיה, ושחט את השניה, ולאחר קבלת דמה נמצאה החטאת  
 האבודה, בעוד דם השניה בכוס, מָהוּ.  
 הגמרא מקדימה לבאר לדעת מי הסתפק רב פפא. מבררת הגמרא:  
 ספיקו של רב פפא הוא אִלְיָמָא דְמָאן – לפי איזו דעה. אִלְיָמָא  
 אִלְיָמָא דְרַבֵּי במשנה להלן, זה לא יתכן, הָאִמְר – שהרי אמר רבי,  
 בהמה שהיתה אַבּוּדָה בְּשַׁעַת הַפְּרִשָּׁה, כלומר בשעה שחברתה  
 מופרשת ועומדת אף על פי שעדיין לא קרבה, ונמצאה קודם הקרבת  
 השניה, מָתָהּ. ואם כן לדעתו כל שכן כאן שנמצאת האבודה לאחר  
 שנשחטה השניה בעוד דמה בכוס, תמורת האבודה.  
 הגמרא מבארת לדעת מי הסתפק רב פפא, ומה הם צדדי הספק.  
 מסיקה הגמרא: אִלָּא בִּי קְמִיפְעִיָא לִיה אִלְיָמָא דְרַבֵּנּוּ, הסוברים  
 שאבודה שנמצאת לאחר שהופרשה השניה, וקודם שקרבה, אינה  
 מתה אלא רועה. ואילו הם צדדי הספק, מִי אִמְרִינֵן – האם נאמר כך,  
 בִּי אִמְרִי רַבֵּנּוּ שאם נמצאת בְּשַׁעַת הַפְּרִשָּׁה (קודם שקרבה חברתה)  
 רוּעָה, וזו דווקא אם נמצאת קודם שִׁיקְבֵּל הִכּוּן את דְמָה בְּכּוֹס,  
 והיינו קודם הקרבה לגמרי, אִבְּל הָבָא שכבר קיבל את דם השניה  
 בכוס, סְבִירָא לְהוּ לחכמים שְׂכָל הָעוֹמֵד לְיִזְרֵק על גבי המזבח,  
 כְּרוּק דְמֵי – הוא נחשב, ולפיכך נחשבת הבהמה כנמצאת לאחר  
 כפרת השניה, ותמות. או דְלָמָא [שְׂכָל] דְלֹא אִוְדְרִיק דָם – כל  
 עוד לא נזרק הדם על גבי המזבח, בִּי אַבְּדָה בְּשַׁעַת הַפְּרִשָּׁה דְמֵי  
 – נחשבת הבהמה כמו שהיתה אבודה ונמצאת בשעת הפרשה קודם  
 ההקרבה, וזאת משום [דְלֹא אִמְרִינֵן] לְכָל הָעוֹמֵד לְיִזְרֵק כְּרוּק דְמֵי,]  
 וְרַעֲיָא – ודינה הוא להיות רועה עד שתסתאב.  
 הגמרא מבארת באופן נוסף את הספק: וְאִבְּדָה דְאִמְרֵי – יש שפירשו  
 את ספיקו של רב פפא באופן אחר, שְׁלְעוֹלָם הספק הוא גם אִלְיָמָא  
 דְרַבֵּי, ואין מדובר באופן שאבדה חטאתו והפריש אחרת תחתיה,  
 אלא בִּי קְמִיפְעִיָא לִיה בהפריש חטאת ושחטה, וּבְגוֹן שִׁיקְבֵּל את  
 דְמָה בְּשַׁתֵּי בּוֹסוֹת, וְאִבְּדָה אַחַד מֵהוּ, ולהלן יתבאר צדדי הספק.  
 בברייתא (יבמא 51) נחלקו התנאים, באופן שכהן קיבל את דם החטאת  
 בארבע כוסות, ונתן מאחד מהם ארבע מתנות על ארבע קרנות  
 המזבח (וכדין מתן דמים של חטאת), מה דין הדם שבשאר הכוסות.  
 לדעת חכמים, 'כוס עושה את חבירו דחוי', כלומר שלאחר שנתן  
 ארבע מתנות מכוס אחד, כל שאר הכוסות נדחים ונפסלים, וישפכו  
 לאמה. ואילו לדעת רבי אלעזר ברבי שמעון, 'כוס עושה את חבירו  
 שריים', כלומר ששאר הכוסות דינם כמו שיירי הדם של חטאת,

הגמרא חזרת לבאר את דברי רבא בענין 'אבודת לילה': גּוּפָא, אִמְר  
 רַבָּא, אַבּוּדָה דְלִילָה לֹא שְׂמָה אַבּוּדָה – בהמה שאבדה בלילה,  
 והפריש אחרת תחתיה, אין שמה 'אבודה'. שמאחר ובלילה אינה  
 ראויה להקרבה, והיא נמצאה ביום שלמחרת עם עלות השחר, אין  
 שמה 'אבודה' ואינה הולכת למיתה, אלא אם כיפרו בעליה בקרבן  
 אחר, זו תלך לרועיה.  
 במשנה להלן נחלקו רבי וחכמים לענין המפריש בהמה לחטאת  
 ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, וקודם שהקריבה נמצאת הראשונה.  
 לדעת רבי האחת תיקרב לחטאת, והשניה תמות. וחכמים סוברים  
 שאין חטאת שאבדה מתה אלא אם כן נמצאה לאחר שכיפרו  
 הבעלים באחרת, וזו שנמצאה קודם שכיפרו הבעלים באחרת,  
 תרעה. כעת הגמרא מבררת לפי איזו דעה דיבר רבא. מבררת  
 הגמרא: דברי רבא נאמרו אִלְיָמָא דְמָאן, אִלְיָמָא אִלְיָמָא דְרַבֵּנּוּ,  
 מֵאִי אִירֵיָא – מדוע נקט רבא דווקא 'אַבּוּדָה דְלִילָה', והלא לשיטתם  
 אִפְּיִלוּ אַבּוּדָה דְיוֹם נְמִי אינה נחשבת 'אבודה', אם נמצאת קודם  
 שכיפרו הבעלים בחברתה, דְאִמְרֵי רַבֵּנּוּ במשנה להלן: אין חטאת  
 [שאבדה] מתה אלא [באופן] שנמצאת מאחר שכיפרו הבעלים, אבל  
 בהמה שהיתה אַבּוּדָה בְּשַׁעַת הַפְּרִשָּׁה, כלומר בשעה שחברתה  
 מופרשת ועומדת ועדיין לא קרבה, ונמצאה קודם הקרבת השניה,  
 רוּעָה.  
 מסיקה הגמרא: (1) אִלָּא רבא דיבר אִלְיָמָא דְרַבֵּי, הסובר שחטאת  
 שאבדה והפריש אחרת תחתיה, לעולם מתה, אף שעדיין לא קרבה  
 השניה. וחיידש רבא, שְׁעַד כָּאֵן לֹא קָאִמְר רַבֵּי שמתה, אִלָּא אַבְּיָדָה  
 דְיוֹם, שאז היא ראויה להקרבה, ואבידתה מביאתה לידי מיתה (אם  
 הופרשה אחרת תחתיה). אִבְּל אַבְּיָדָה דְלִילָה ונמצאה עם עלות  
 השחר, אִפְּיִלוּ רַבֵּי מוֹדֵה דְרַעֲיָה אִוְלָא – הולכת, מאחר ולא היתה  
 אבודה בשעה שהיא ראויה להקרבה.  
 הגמרא מבארת באופן נוסף את דברי רבא: אִיבְּעִית אִימָא, לְעוֹלָם  
 רבא דיבר אִלְיָמָא דְרַבֵּנּוּ הסוברים שחטאת שאבדה והפריש אחרת  
 תחתיה, אם לא קרבה חברתה אינה מתה אלא רועה. וְהִכָּא – בדברי  
 רבא בְּמֵאִי עֲסָקִינּוּ, מְאִבְּדָה בלילה, והיתה עדיין אבודה בְּשַׁעַת  
 כְּפָרָה, כלומר לאחר שכיפרו הבעלים באחרת. וחיידש רבא, שְׁעַד  
 כָּאֵן לֹא קָאִמְרֵי רַבֵּנּוּ שְׂאִבְּדָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה מָתָה, אִלָּא הִיכָא  
 דְעִיקָר [תחילת] אַבְּיָדָתָה היתה בְּיוֹם, שהוא זמן הראוי להקרבה.  
 אִבְּל הִיכָא דְעִיקָר אַבְּיָדָתָה בְּלִילָה, שאינו זמן הראוי להקרבה, לֹא  
 מתה, אף על פי שהיתה אבודה גם ביום. שמכיון שעיקר אבידתה  
 היתה בזמן שאינו ראוי להקרבה, אין אבידה כזו מביאתה לידי מיתה.  
 הגמרא דנה בענין חטאת שאבדה בשעת כפרה, שדינה למיתה: אִמְר  
 אִבְּיָי, נְקִימִינֵן – מסורת בידינו מאבותינו, שדין חטאת שאבדה  
 והפריש אחרת תחתיה, והייתה עדיין אבודה בשעת כפרה, שמתה,  
 הוא דווקא באַבְּיָדָה, וְלֹא בְּנִגְבָה, וכן דווקא באַבְּיָדָה, וְלֹא בְּזוּלָה.  
 ואם הגנב [או הרגולן] החזירה לבעלים לאחר שכיפרו כבר באחרת,  
 אינה מתה, אלא רועה.  
 הגמרא מבארת באיזה אופן נקראת הבהמה 'אבודה'. מבררת  
 הגמרא: הִיכָּי דְמֵי אַבְּיָדָה, מבארת הגמרא: אִמְר רַבֵּי אוֹשְׁעִיָא,  
 אִפְּיִלוּ באופן שחטאת אַחַת נתערבה בְּעַדְדוֹ עם הרבה בהמות. ואף  
 על פי שהוא רואה את כולן, נחשבת היא 'אבודה', מכיון שלא הכיר  
 בה קודם, וכשהכיר בה לאחר שכיפר באחרת, נחשבת היא כנמצאת  
 לאחר כפרה, ומתה. וְכֵן אִפְּיִלוּ נתערבה חטאת אַחַת בְּהַמָּה אַחַת  
 של חולקין.  
 וְרַבֵּי יוֹחָנָן אִמְר, אם הבהמה נמצאת אַחוּרֵי תְּדַלֵּת של הדיר,  
 וכשהפחתו הבעלים את הדלת לא מצאו אותה, נחשבת היא בכך  
 'אבודה'.  
 הגמרא מסתפקת בביאור דברי רבי יוחנן: אִיבְּעִיָא לְהוּ, הִיכָּי קָאִמְר  
 רבי יוחנן, האם נקט 'אחורי הדלת' בדווקא, שאם הבהמה היתה  
 אַחוּרֵי תְּדַלֵּת, הוּא – דווקא באופן זה היא נחשבת אבודה, משום  
 דְלִיבָא דְקָא תוֹי לָהּ – אין שום אדם שרואה אותה. אִבְּל אִם היתה  
 אַבְּרָא – בחוץ, כלומר שהלכה למדברות והתערבה בבהמות של

